

Stanowisko ZPP w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (UD 443)

KLUCZOWE TEZY:

- Pomimo intencji ustawodawcy, na gruncie literalnej wykładni obecnych przepisów istnieje ryzyko podwójnego opodatkowania określonych podmiotów.
- Projekt ustawy nakłada obowiązek uiszczenia opłaty cukrowej również na producentów wyrobów, w których niewielka obecność węglowodanów i cukrów nie wynika z dodania jakichkolwiek substancji słodzących – jest to sprzeczne z *ratio legis* ustawy oraz sankcjonuje nierównoprawną pozycję przedsiębiorców.
- Projektowane założenia wpływają negatywnie na działalność charytatywną przedsiębiorców – tzw. „opłacie cukrowej” będzie podlegało nawet przekazanie napojów dla organizacji pożytku publicznego.
- Związek Przedsiębiorców i Pracodawców rozumie starania projektodawcy mające na celu umożliwienie kontroli nad wykonywaniem obowiązku opłaty przez obowiązane podmioty, jednakże termin uiszczenia opłaty powinien zostać uzależniony od otrzymania zapłaty za dostarczone napoje.

UWAGI WSTĘPNE

Na stronach Rządowego Centrum Legislacji w dniu 18 października 2022 r. opublikowano projekt ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (UD 443). Regulacja ta wprowadza szereg zmian istotnych z perspektywy prowadzenia działalności gospodarczej dotyczących zarówno kwestii sprzedaży napojów alkoholowych, jak i kwestii podatkowych.

Istotny wpływ na rynek z pewnością będzie miał szereg zmian w zakresie tak zwanej „opłaty cukrowej”.

Zwracamy uwagę między innymi na następujące kwestie:

1. Regulacje mogą mieć negatywny wpływ na działalność dobroczynną prowadzoną przez przedsiębiorców.
2. Proponowane przepisy mogą nosić ryzyko podwójnego opodatkowania w określonych przypadkach.
3. Definicje ustawowe zawierają istotne mankamenty.
4. Regulacje stanowią niekorzystne rozwiązania dla producentów marek własnych
5. Terminy zawarte w ustawie oraz *vacatio legis* powinny zostać wydłużone.

Dlatego też, jako Związek Pracodawców i Przedsiębiorców apelujemy o dalsze konsultacje proponowanego projektu ustawy z przedsiębiorcami oraz związkami przedsiębiorców celem jak najlepszego dostosowania regulacji do realiów rynkowych oraz postulatów przedstawicieli biznesu.

NEGATYWNY WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ DOBROCZYNNĄ

W art. 12a ust. 2 projektowanej ustawy wskazano, że wskazuje, że przez – zasadniczo podlegające opłacie – wprowadzenie na rynek krajowy napojów będzie rozumiane także dokonywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, przez podmiot zobowiązany do zapłaty opłaty, takich czynności jak przekazanie nieodpłatne napojów.

Projektowany przepis nie zawiera żadnych wyłączeń, przez co przekazywanie napojów na cele charytatywne na rzecz organizacji pożytku publicznego również będzie podlegać opłacie, a przez to stanie się uciążliwe dla przedsiębiorców oraz ograniczy ich wsparcie wobec trzeciego sektora. Zaproponowany przepis uniemożliwia również nieodpłatne przekazywanie napojów dla pracowników producenta.

Finalnie, opłatą objęte zostanie również przekazanie próbek towaru, co można uznać za sprzeczne z podatkowym *ratio legis*, szczególnie, że takie działanie nie niesie za sobą konieczności uiszczenia innego podatku (np. VAT).

Dlatego też, jako ZPP, wnosimy o zmianę przedmiotowego przepisu poprzez jego usunięcie, bądź doprecyzowanie w ten sposób, że nie odnosiłby się on do nieodpłatnego przekazania napojów na rzecz organizacji pożytku publicznego lub podmiotów realizujących cele pożytku publicznego.

RYZYKO PODWÓJNEGO OPODATKOWANIA

W projekcie brakuje wyraźnego stwierdzenia, że dostawa koncentratów przeznaczonych na cele produkcji napojów (innej niż odbywająca się w gastronomii) nie podlega opodatkowaniu. Jest to o tyle ważne, że intencja nieopodatkowywania koncentratów wykorzystanych do produkcji napojów wynika jednoznacznie z uzasadnienia projektu ustawy. Jednakże w tekście ustawy nie znalazło się żadna literalna realizacja celu ustawodawcy. Co więcej analiza redakcji art. 12d ust. 2 jasno wskazuje, że producent napojów gotowych do spożycia płaci opłatę od dostarczonych mu koncentratów, które wykorzysta następnie w produkcji napojów. Konstatując to z art. 12e ust. 1a można dojść do wniosku, że z przepisu nie wynika, czy ten obowiązek dotyczy wyłącznie opłaty od napojów wyprodukowanych na bazie koncentratu, czy też również opłaty od dostawy koncentratu.

Dlatego też, dla pewności prawa, jako ZPP sugerujemy wprowadzenie do ustawy przepisu jasno statuującego brak sytuacji podwójnego opodatkowania przedsiębiorców. Dodatkowo, przepisy powinny uwzględniać również sytuację, w której dostawa na rzecz placówek gastronomicznych nie jest realizowana bezpośrednio przez producenta, nabywcę wewnątrzspółnotowego lub importera napojów.

DEFINICJE USTAWOWE

Pewne trudności interpretacyjne niosą za sobą również definicje ustawowe terminów „wprowadzenia na rynek krajowe” oraz „napoju”.

W tym pierwszym przypadku, ustawodawca nie precyzuje dość istotnej kwestii - czy eksport/WDT dokonany przez producenta z warunkami Incoterms wskazującymi, że prawo do rozporządzania przechodzi na nabywcę jeszcze w Polsce, mieści się w tej definicji i podlega opłacie? Powyższe zagadnienie stanowi istotną sprawę, zarówno prawną jak i gospodarczą, dla określonego sektora przedsiębiorców. W proponowanym stanie prawnym powyższa kwestia nie znajduje odpowiedzi na kanwie ustawy, wobec czego wszelkie prawa przedsiębiorca musiałby dochodzić na drodze sądowej. Wobec tego apelujemy o doprecyzowanie ustawy w tej kwestii.

Ponadto, doprecyzowania wymaga również kwestia zasad opodatkowania opłatą w przypadku realizowania produkcji napojów na zlecenie. W projekcie ustawy zawierają się w tym aspekcie dwa przypadki – jeden odpowiadający dotychczasowemu stanowi prawnego oraz drugi, który powoduje powstanie obowiązku podatkowego w dacie przekazania napojów zamawiającemu. Taka zmiana spowoduje konieczność poniesienia nakładów na dostosowanie systemów księgowych w celu

umożliwienia naliczenia i raportowania opłaty cukrowej oraz może powstać trudność w skorygowaniu naliczonej opłaty w przypadku zwrotu napojów np. z powodu wad fizycznych czy prawnych.

Stąd też apelujemy o ujednoczenie przepisów, tak by odnosiły się tylko do realizowania umów produkcji na zlecenie z własnych surowców.

Przechodząc do definicji terminu „napój” należy wskazać, że taka redakcja przepisu budzi wątpliwość co do objęcia opłatą wyrobów, w których niewielka obecność węglowodanów i cukrów nie wynika z dodania jakichkolwiek substancji słodzących wymienionych w art. 12a ust. 1 pkt 1, lecz jest wyłącznie naturalną pochodną procesu technologicznego produkcji tychże wyrobów.

Intencją ustawodawcy jest wprowadzenie opłaty dotyczącej wyłącznie tych wyrobów, do których dodano cukier lub inne wymienione substancje. Na rynku funkcjonują jednak produkty (np. piwo bezalkoholowe typu lager), które zawierają w sobie węglowodany ale wyłącznie pochodzenia naturalnego. Nakładanie na producentów tego typu opłat jest sprzeczne z *ratio legis* ustawy i może stanowić przykład nierówności – producent niedodający cukrów i innych substancji wymienionych w ustawie jest stawiany na równy z takim, który to robi. Pamiętajmy, że sól to nie słodzik – obecność cukrów w niektórych produktach jest w pełni naturalna.

Mając powyższe na uwadze projektodawca powinien zmienić treść przepisu, aby nie konstytuować nierównoprawnej sytuacji przedsiębiorców.

NIEKORZYSTNE ROZWIĄZANIA DLA PRODUCENTÓW MAREK WŁASNYCH

W świetle proponowanych zmian producenci zmuszeni są ponosić koszty finansowania zapłaty opłaty w okresie pomiędzy terminem płatności opłaty, a terminem zapłaty uzgodnionym z zamawiającym, w przypadku gdy skład napoju stanowi element umowy zawartej przez producenta, a dotyczącej produkcji tego napoju dla zamawiającego. Jest to niezwykle niekorzystny przepis dla producentów marek własnych, gdyż prowadzi do nieracjonalnego i wygórowanego obciążenia finansowego tych podmiotów, dodatkowo sankcjonując bardzo krótki termin płatności pomiędzy stronami transakcji handlowych.

WPŁYW REGULACJI NA BRANŻĘ GASTRONOMICZNĄ

Proponowany projekt ustawy w dużym stopniu wpływa również na branżę gastronomiczną. Niestety, jest to wpływ negatywny.

Branża gastronomiczna jest dziedziną gospodarki, która wyjątkowo ucierpiała w związku z sytuacją z dwóch ostatnich lat (pandemia COVID-19 i związany z nią lockdown, rosnące koszty pracy oraz inflacja i powodujące ją rosnące ceny energii czy żywności). Proponowane przepisy tymczasem powodują konieczność poniesienia kolejnych kosztów, tym razem w postaci opłaty cukrowej.

Objęcie podatkiem cukrowym gastronomii spowoduje kolejny czynnik (poza m.in. cenami energii, żywności, czy wzrostem płacy minimalnej) zmuszający restauracje i bary do podniesienia cen oferowanych produktów. Branża jest oczywiście różnorodna i opłata cukrowa w różnym stopniu wpłynie na jej komponenty, jednakże dla segmentu restauracji i barów z klientami wrażliwymi na skoki cen, sprzedaż napojów stanowi istotną część przychodów, a co za tym idzie odczują one podatek cukrowy wyjątkowo dotkliwie.

TERMINY ORAZ VACATIO LEGIS

Zgodnie z proponowanymi przepisami, w przypadku wewnątrzwspólnotowej dostawy napojów lub eksportu napojów, od których opłata została zapłacona na terytorium kraju, skutkiem niezłożenia wniosku w terminie 3 miesięcy jest utrata prawa do zwrotu opłaty. Jest to zbyt krótki okres, który może nieść za sobą istotne trudności w zgromadzeniu dokumentacji w przypadku większych lub bardziej złożonych dostaw. Proponujemy zatem wydłużyć ten okres do 6 miesięcy. Gdy mowa o tym przepisie postulujemy również, aby każdy przedsiębiorca, który nabył napoje z zapłaconą opłatą cukrową mógł wystąpić z wnioskiem i otrzymać zwrot opłaty cukrowej w przypadku dostawy wewnątrzwspólnotowej lub eksportu napojów (bez ograniczeń występujących w art. 12ia oraz 12ib proponowanej ustawy).

Przykładem zbyt krótkiego terminu ustawowego jest również ten, występujący w art. 12f ust 9 ustawy. W ocenie ZPP termin powinien zostać wydłużony do co najmniej 3 miesięcy, jako że składanie tego typu informacji wymaga znacznie dłuższego terminu niż proponowany.

Finalnie, ze względu na złożoność charakteru ustawy oraz konieczność wdrożenia szczegółowych rozwiązań przez przedsiębiorców, w tym także w ich relacjach z kontrahentami, apelujemy o wydłużenie terminu *vacatio legis* o pół roku tj. do 1 stycznia 2024 roku.